2021. július 7., szerda

P9_TA(2021)0338

Az offshore szélparkok és egyéb megújuló energiarendszerek hatása a halászati ágazatra

Az Európai Parlament 2021. július 7-i állásfoglalása a tengeri szélparkok és egyéb megújulóenergia-rendszerek halászati ágazatra gyakorolt hatásáról (2019/2158(INI))

(2022/C 99/10)

Az Európai Parlament,

— tekintettel „Az európai zöld megállapodás” című, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640),

— tekintettel a Bizottságnak „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című 2020. május 20-i közleményében (COM(2020)0380) szereplő, 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiára,

— tekintettel a Bizottságnak a tengeri szélparkok és a halászat közötti pozitív kölcsönhatásokról szóló, 2020. májusi ajánlásokaira,

— tekintettel a Bizottság kék gazdaságról szóló 2020. évi, 2020. június 11-i jelentésére,

— tekintettel „Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében” című, 2020. szeptember 17-i bizottsági közleményre (COM(2020)0562),

— tekintettel a Bizottságnak a tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégiáról szóló, 2020. november 19-i közleményére (COM(2020)0741),

— tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) ([1]),

— tekintettel a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló, 2014. július 23-i 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([2]) (a tengeri területrendezési irányelv),

— tekintettel a megújuló forrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([3]),

— tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján (COP21) Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),

— tekintettel „A nemzetközi óceánpolitikai irányítás: az óceánjaink jövőjét biztosító menetrend a 2030 utáni időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési célok keretében” című 2018. január 16-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel az OSPAR adat- és információkezelési rendszerének „EMODNET emberi tevékenységek: hajóforgalom-sűrűség térképezése – szolgáltatás, 2019” és „Tengeri megújulóenergia-fejlesztések – 2018” elnevezésű térképezési szolgáltatásaira,

— tekintettel az Északi-tengerrel foglalkozó tanácsadó testületnek (NSAC) a tengeri szélparkok fejlesztése és halászat közötti kölcsönhatásokról szóló, 2020. december 28-i véleményére,

— tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről szóló, 2021. június 24-én első olvasatban elfogadott álláspontjára ([5]),

([1]) HL L 164., 2008.6.25., 19. o.
([2]) HL L 257., 2014.8.28., 135. o.
([3]) HL L 328., 2018.12.21., 82. o.
([4]) HL C 458., 2018.12.19., 9. o.
([5]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0309.

— tekintettel a Halászati Bizottság (PECH) által 2020. november 12-én kért, a tengeri szélenergia és más tengeri megújuló energiaforrások használatának az európai halászatra gyakorolt hatásáról szóló tanulmányra,

— tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,

— tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0184/2021),

A. mivel az Unió célja, hogy a zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban legkésőbb 2050-re klímasemlegessé váljon; mivel a Bizottság 2030-ra az üvegházhatásúgáz-kibocsátás legalább 55 %-os csökkentésére vonatkozó célt, míg a Parlament 2030-ra az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 60 %-os csökkentésére vonatkozó célt javasolt; mivel a tengeri megújuló energia a tagállamok által e cél elérése érdekében választható lehetőségek egyike; mivel a fenntarthatóság három pillérét figyelembe vevő integrált megközelítés révén kulcsszerepet kell játszania e célkitűzések elérésében;

B. mivel az Unió a Szerződések alapján az ellátás biztonságának garantálásáért, a tagállamok pedig saját energiaellátásuk szerkezetének meghatározásáért és az energiaforrások kiválasztásáért felelősek, tiszteletben tartva ugyanakkor az EU 2050-re vonatkozó energiasemlegességi céljait;

C. mivel a Bizottság becslései szerint 2050-ben az Unió villamosenergia-szükségletének 30 %-át tengeri szélenergia fogja fedezni, ami az EU-27 jelenlegi 12 GW-os tengeri szélenergia-kapacitásáról 2050-re a 300 GW-os célértékre való növekedésnek felel meg; mivel a Bizottság becslései szerint a kereslet 2050-re eléri a 40 GW óceánenergia-kapacitást;

D. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 194. cikke értelmében az uniós energiapolitikának biztosítania kell az energiapiac működését és az energiaellátás biztonságát, továbbá elő kell mozdítania az energiahatékonyságot, az energiatakarékosságot és a megújuló energiaforrások kifejlesztését, valamint elő kell segítenie az energiahálózatok összekapcsolását; mivel a tagállamok energiaszerkezetének meghatározása továbbra is nemzeti hatáskörbe tartozik, ezért az energiaszerkezetek nagymértékben diverzifikáltak;

E. mivel az Északi-tenger, a Balti-tenger és az Atlanti-óceán északkeleti része adja az EU-27 vizei teljes tengeri szélenergia-kapacitásának több mint 85 %-át;

F. mivel a tagállamok és az európai tengeri medencék földrajzi jellemzői az Unió egész területén nagyon eltérőek; mivel jelenleg a tengeri szélparkok és más megújuló energiaforrások fejlesztése az Északi-tengerre és a Balti-tengerre koncentrálódik, ahol a körülmények kedvezőbbek; mivel a jövőben medencénként és tagállamonként is nagyon eltér majd, hogy mennyire lehetséges vagy tanácsos a megújuló tengeri energia létesítményeinek létrehozása, illetve méretük vagy kapacitásuk növelése;

G. mivel az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodásban rögzítették, hogy az uniós halászhajók továbbra is kölcsönösen hozzáférhetnek az Egyesült Királyság vizeihez, és ezért továbbra is osztoznának az európai tengeri területen, amely jelenleg 110 tengeri szélparkot foglal magában, több mint 5 000 szélturbinával;

H. mivel a szélenergia-ellátás a változó időjárási körülmények miatt rendszertelen és instabil lehet;

I. mivel a szélenergia tárolási lehetőségei továbbra is rendkívül korlátozottak;

J. mivel más tengeri megújuló energiaforrások, például a hullám- és az árapály-technológia, geotermikus technológia, az úszó fotovoltaikus létesítmények és az algák bioüzemanyag előállítására való felhasználása, fontos szerepet játszanak a Bizottság tengeri megújuló energiára vonatkozó stratégiájában, bár nagyméretű kereskedelmi létesítmények egyelőre nem működnek; mivel ezek az energiaforrások hozzájárulhatnak a klímasemlegesség megvalósításához és Európa vezető szerepének megerősítéséhez, valamint új munkahelyeket teremthetnek; mivel folytatni kell a kutatást és az innovációt, mivel más tengeri megújuló energiaforrások ígéretesek és megfelelőbbek lehetnek egyes területeken, és kisebb hatást gyakorolhatnak a halászati tevékenységekre, a halállományokra és a tengeri környezetre;

2021. július 7., szerda

K. mivel a tengeri szélerőművek átlagos élettartama 25–30 év; mivel eddig nagyon kevés szélerőművet kellett leszerelni, az újrahasznosítás pedig még mindig nagyon összetett kérdés: a leszerelt szélturbináknak csak 85–90 %-át hasznosítják újra; mivel körforgásos gazdaságon és életciklus-alapú megközelítésen alapuló, hosszú távú elképzelésre van szükség az egyéb tevékenységekre, például a halászatra, a helyi közösségekre és ökoszisztémákra gyakorolt hatások értékeléséhez; mivel a környezetbarát tervezés egyedi anyagok használata és az infrastruktúra kialakítása révén elősegítheti a helyi biológiai sokféleség fejlődését; mivel az újrahasznosítási módszereket vagy az infrastruktúrák mesterséges zátonyként való megtartását a projekt kidolgozásának korai szakaszában kell értékelni;

L. mivel a tengeri szélenergia-kapacitással kapcsolatos, 2050-re kitűzött cél megvalósításának leginkább költség- és területhatékony módja az lenne, ha a különböző ágazatok ugyanazt a tengeri területet együtt használnák a járulékos előnyök megközelítése alapján, amely szerint minden egyes tevékenység profitál a másikból, mivel a tevékenységek együttélésének a környezet és a társadalmi-gazdasági előnyök szempontjából pozitív hozadékai lehetnek;

M. mivel egyre fokozódik a verseny a tengeri tér különböző felhasználásai között, és ennek során gyakran figyelmen kívül hagyják a nyilvánvaló történelmi, kulturális, társadalmi és gazdasági értékkel bíró felhasználási módokat, például a halászatot;

N. mivel a tengeri területrendezésről szóló irányelv kimondja, hogy a tagállamoknak figyelembe kell venniük az olyan tevékenységek és használat kölcsönhatásait, mint az akvakultúra, a halászat, valamint a megújuló energia előállítására szolgáló létesítmények és infrastruktúrák, továbbá a tenger alatti kábelek, elő kell segíteniük e fontos tevékenységek együttes létezését, és ökoszisztémaalapú megközelítést kell alkalmazniuk;

O. mivel a tagállamok tengeri területrendezési terveik révén a tengeri energiaágazatok, a tengeri közlekedés és a halászati és akvakultúra-ágazatok fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulásra, valamint a környezeti állagmegóvás, a környezetvédelem és a környezeti állapotjavulás előmozdítására kell, hogy törekedjenek, ideértve a környezet éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenálló képességének javítását is; mivel e tekintetben különös figyelmet kell fordítani a halászat és akvakultúra-ágazat érdekeire, ezek nem szorulhatnak ki, mivel a tagállamok folytatják munkájukat és a nemzeti tengeri területrendezési tervek későbbi felülvizsgálatát;

P. mivel az Unió biodiverzitási stratégiájáról szóló bizottsági javaslat szerint „az EU olyan megoldásokat fog előtérbe helyezni, mint a hullámenergia, a tengeri szélenergia, amely lehetővé teszi a halállományok helyreállítását”, míg az Európai Parlament Uniós Belső Politikák Főigazgatósága által közzétett újabb tanulmány ([6]) szerint „a tengeri megújuló energiaforrások kitermelését célzó létesítményekkel kapcsolatos esetleges halászati előnyöket nem ismerjük eléggé, és további empirikus bizonyítékokra van szükség”;

Q. mivel a Bizottság „A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia” című közleményében azt kérte az állami hatóságoktól, hogy hosszú távra és kellő időben tervezzék meg a tengeri megújuló energiák alkalmazását, felmérve környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóságukat, biztosítva más tevékenységekkel – például a halászattal és az akvakultúrával – való párhuzamos működésüket, és gondoskodjanak arról, hogy a nyilvánosság elfogadja a tervezett telepítéseket;

R. mivel a halászat viszonylag csekély hatást gyakorol a GDP-re; mivel számos tagállamban rendkívül fontos a halászközösségek számára;

S. mivel az Unióban a halászhajók mintegy 80 %-a kisüzemi hajó, ezek legtöbbje pedig több generációra visszamenő családi vállalkozás, amelyek elsősorban a part menti vizeken folytatják tevékenységüket;

T. mivel a jelenlegi és jövőbeli tengeri megújulóenergia-fejlesztések összeadódása gyakorolja a legnagyobb hatást a tengerfenéken élő fajokra és rákfélékre irányuló halászati műveletekre;

U. mivel a tenger energetikai célú kiaknázásához – a környezet védelmének, valamint a halászat és más gazdasági tevékenységek fenntartható fejlődésének biztosítása mellett – közös tervezés és a halmozódó hatások – többek között a társadalmi-gazdasági hatások – alapos értékelése szükséges;

([6]) Tanulmány – „Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries”, Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, Strukturális és Kohéziós Politikai B. Tematikus Főosztály, 2020. november 12.

V. mivel az tengeri szélparkok és más tengeri megújulóenergia-rendszerek tengeri környezetre és halászati erőforrásokra gyakorolt hatásaira vonatkozóan további kutatásokra van szükség;

W. mivel a Parlament ragaszkodik hozzá, hogy az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlati célkitűzése az ÜHG-kibocsátás egész gazdaságra kiterjedő, 1990-hez képest 60 %-os csökkentése legyen;

X. mivel fel kell térképezni az Unió tengeri szélerőforrásait, és olyan módon kell előmozdítani a tengeri megújulóenergia-projekteket, amely összhangban van a tengeri tér többi felhasználási módjával, elsősorban a halászattal, törekedve a szinergiákra és védve a biológiai sokféleséget;

Y. mivel a halászati gyakorlatok tengeri szélparkok megépítése előtt, alatt és után történő nyomon követése és empirikus elemzése fontos az együttélés jobb megértése érdekében;

Z. mivel a megújuló energiával kapcsolatos tengeri eszközök alapjai tengeri élőlényeket magukhoz vonzhatják, és mesterséges zátonyhatással bírhatnak;

AA. mivel a Nemzetközi Hidrográfiai Szervezet (IHO) a kockázatok minimalizálása érdekében javasolja a halászati tevékenységek elkerülését a tenger alatti kábelek mindkét oldalán legalább 0,25 tengeri mérföld (463 méter) távolságon belül;

1. hangsúlyozza, hogy el kell kerülni az tengeri szélerőművek által az ökoszisztémákra, a halállományokra és a biológiai sokféleségre, és következésképpen a halászat egészére hosszú távon kifejtett lehetséges negatív hatást; hangsúlyozza, hogy fejlesztésük során életciklus-alapú megközelítésre van szükség, az építkezéstől kezdve az üzemeltetésen át a leszerelésig, ezért a meglévő tengeri szélerőművek hatásainak felméréséhez alapos és részletes tanulmányokra van szükség;

2. hangsúlyozza, hogy a tengeri megújuló energiaforrásokat úgy kell alkalmazni, hogy az lehetőséget teremtsen más tevékenységek számára, a közös környezeti, társadalmi és gazdasági előnyök szerinti megközelítés alapján, előnyöket biztosítva a halászok és a helyi közösségek számára;

3. arra figyelmeztet, hogy a tengeri megújuló energia csak akkor lesz fenntartható, ha nincs negatív hatása a környezetre vagy a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra, különösen a halászattól függő régiókban;

4. aggodalmát fejezi ki a tengeri szélerőművek leszerelésével és a leszerelés környezeti hatásaival kapcsolatos kutatások hiánya miatt;

5. kijelenti, hogy továbbra is tagállami hatáskörbe tartozik a nemzeti energiaszerkezetről és a technológiákról hozott döntés;

6. hangsúlyozza, hogy a megújuló energia és az energiahatékonyság a klímasemleges gazdaság elérésének egyik legfontosabb hajtőerői; kiemeli, hogy a megújuló energiára vonatkozó 2030-as cél elérése érdekében a megújuló tengeri villamosenergia-infrastruktúra kapacitását és termelését ennek megfelelően növelni kell;

7. kiemeli a többek között szél- és napenergiából származó megújuló hidrogénben rejlő komoly lehetőségeket az Unió klímasemlegességi céljának elérése terén;

8. hangsúlyozza, hogy az úszó szélparkok a mélytengeri területeken is fejleszthetők, ami kiterjeszti a szélenergia fejlesztésének megvalósítási zónáját, ugyanakkor csökkenti a parti láthatóságot; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a fenntartható úszó tengeri széltechnológia fejlesztését és forgalmazását, mivel ez jobban csökkenti a halászatra gyakorolt hatást;

9. hangsúlyozza, hogy minimalizálni kell a tengeri szélparkok nagyarányú kiépítésének kockázatát, ez ugyanis károsítja a tengeri medence fizikai működését, különösen a tengeri és légáramlatokat, ami hozzájárulhat a rétegzett vízoszlop összekeveréséhez, és következésképpen befolyásolhatja a tápanyag-körforgalmat, a hullámképződést, az árapály-amplitúdókat és az üledékszállítást – e hatásokat pedig szorosan figyelemmel kell kísérni –, miközben a forgó lapátokból származó infrahangok elriaszthatják a halakat és a tengeri emlősöket a tengeri szélparkok közeléből, továbbá a tenger alatti kábelek elektromágneses mezeje és a cölöpverés víz alatti zaja káros hatással lehetnek a rákfélékre és a tengeri élővilágra is; e tekintetben hangsúlyozza az említett negatív hatások elkerülését és enyhítését célzó további fejlesztés és kutatás szükségességét;

2021. július 7., szerda

10. tudomásul veszi, hogy fontos a bevált gyakorlatok alkalmazása a helyi ökoszisztémák rendellenességeinek minimalizálásában és az ezeket ért károk enyhítésében a tengeri tevékenységek tervezési, üzemeltetési és leszerelési szakaszában;

11. úgy véli, hogy a tengeri megújulóenergia-termelő egységek telepítését be kell építeni az egyes államok fejlesztési stratégiáiba és energetikai szuverenitásába, és reagálnia kell ezekre, ugyanakkor összhangban kell lennie az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel;

12. kiemeli, hogy figyelembe kell venni azon területek morfológiai és földrajzi jellemzőit, ahová a tengeri szélparkokat telepíteni kívánják;

13. úgy véli, hogy a tengeri megújulóenergia-termelő infrastruktúra telepítésére vonatkozó döntéseket a kapcsolódó hatások legmegfelelőbb tudományos értékelése alapján kell meghozni, és be kell vonni az adott területek felhasználásában érintett valamennyi érdekelt felet, különösen az ott működő halászati közösségeket és szervezeteiket;

14. hangsúlyozza, hogy meg kell vizsgálni a tengeri élővilágra és halászatra gyakorolt lehetséges hatásokat, például a megújuló energiát felhasználó tengeri rendszerek mesterséges zátonyhatásait, amelyek az üzemeltetési szakaszra korlátozódhatnak, és meg kell vizsgálni, hogy a leszerelés miként valósítható meg oly módon, hogy annak előnyei ne legyenek átmenetiek; hangsúlyozza, hogy a tengeri szélparkok leszerelésekor a helyszíneket olyan állapotban kell hagyni, hogy az lehetővé tegye a halászati tevékenységeket – amennyiben ezek a telepítés előtt vagy a működés alatt engedélyezve voltak –, valamint védje és tiszteletben tartsa a környezetet;

15. rámutat arra, hogy a tengeri szélparkok telepítésekor figyelembe kell venni a tengerfenék jellemzőit, hogy ne építsenek ki infrastruktúrát olyan helyen, ahol az adott esetben megváltoztathatja a helyi élőhelyet és ökoszisztémát;

16. javasolja az élőhelyek és a biológiai sokféleség – többek között a halászati erőforrások – megőrzésére irányuló, egyértelműen meghatározott célkitűzések fényében annak értékelését, hogy a védett tengeri területeken hogyan ötvözik és integrálják a tengeri szélparkokat; hangsúlyozza, hogy ezeken a védett tengeri területeken irányítóbizottságokat kell létrehozni a tevékenységek jobb egymás mellett élésének elérése érdekében, és hogy a védett tengeri területekért felelős illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia a tevékenységeket;

17. hangsúlyozza, hogy a tengeri szélparkokat lehetőség szerint olyan övezetekben kell elhelyezni, ahol a halászat nem megengedett, a halászati ágazatra gyakorolt negatív hatások minimalizálása érdekében;

18. kijelenti, hogy a tengeri szélparkok hatással lehetnek a halászatra azáltal, hogy megváltoztatják a kereskedelmi céllal halászott tengeri fajok térbeli eloszlását és bőségét, vagy akkor, ha biztonsági okokból lezárják őket, vagy ha kötelező megváltoztatni a halászati tevékenységet vagy módszert, például aktívról passzívra;

19. ragaszkodik a halászokkal folytatott párbeszéd és együttműködés kialakításához a folyamat korai szakaszában; hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a helyi ökoszisztémákat és a helyi közösség sajátosságait; kiemeli, hogy megfelelő kompenzációt kell biztosítani a halászok számára, ha a tengeri szélparkok létrehozása befolyásolja tevékenységüket;

20. tudomásul veszi, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló bizottsági közlemény szerint az Unió „olyan megoldásokat fog előtérbe helyezni, mint a hullámenergia, a tengeri szélenergia (a halállományok megújítása mellett)”, ezzel figyelembe véve a tengeri szélparkok és a védett területek ötvözésének lehetőségét;

21. hangsúlyozza, hogy a tengeri szélparkok környezeti, társadalmi és gazdasági hatása a helyspecifikus feltételektől, az ökoszisztémáktól és az emberi tevékenységektől függ, és hogy a tengeri szélparkok tervezésében, megvalósításában és kezelésében az érdekelt felek között megvalósuló együttműködés kulcsfontosságú a közös érdekű kérdések megoldása során;

22. megjegyzi, hogy elsősorban a kisüzemi, part menti és kézműves halászati ágazatot terheli a tengeri megújulóenergia-termelő egységek telepítése, tekintettel a partok viszonylagos közelségére;

23. hangsúlyozza, hogy a kisüzemi és part menti halászokat különösen hátrányosan fogja érinteni az állományok áthelyeződése, mivel nincs kapacitásuk távolabbi halászterületek felkeresésére vagy a halászati módszerük megváltoztatására, különösen, ha a tengeri szélparkok a parti tengerben találhatók (legfeljebb 12 tengeri mérföldre a parttól); végső megoldásként megfelelő kompenzációra szólít fel;

24. hangsúlyozza, hogy a tengeri szélparkok területén működő vagy keresztülhaladó halászhajók számára meg kell könnyíteni a biztosításhoz való hozzáférést, mivel ez jelenleg rendkívül problematikus a halászhajók biztosítási kötvényei által kínált elégtelen kártérítési szintek miatt;

25. rámutat, hogy a hagyományos halászterületekhez való hozzáférés bármilyen korlátozása közvetlenül érinti a part menti uniós tagállamokbeli halászok megélhetését és az ettől függő, part menti munkahelyeket; hangsúlyozza ezért, hogy szükség esetén végső megoldásként megfelelő kártérítést kell nyújtani; rámutat továbbá arra, hogy a hozzáférés korlátozása alááshatja az élelmezésbiztonság felelősségteljes és fenntartható biztosítását;

26. felhívja a tagállamokat, hogy – a tengeri területrendezési rendelkezéseknek megfelelően – a helyi halászok egyedi történelmi és hagyományos halászterületeit jelöljék ki olyan területekké, ahol tengeri megújuló energiaforrásokat nem lehet kitermelni;

27. hangsúlyozza, hogy a megújuló tengeri energiaforrások és a halászat átfedéseinek elemzése arra enged következtetni, hogy az elkövetkező években jelentősen meg fog növekedni a térhasználatot illető konfliktusok lehetősége bizonyos európai tengeri medencékben; e tekintetben hangsúlyozza az idejében és minden érintett fél bevonásával történő területrendezés szükségességét, mind a tengeri szélparkok elhelyezése, mind kialakítása tekintetében; kéri, hogy a konfliktusok csökkentése és elkerülése érdekében már korai szakaszban kerüljön sor tényleges részvételre és párbeszédre, és hozzanak létre hálózatokat;

28. hangsúlyozza, hogy jelenleg van néhány példa a tengeri szélparkok területén folytatott (aktív vagy passzív) halászati tevékenységekre; hangsúlyozza, hogy a tengeri szélparkok más felhasználási területeken történő elhelyezésével kapcsolatos közös tervezést (társtervezést) célzó együttműködési megközelítések csökkenthetik a halászatra gyakorolt lehetséges hatásokat, megerősíthetik a különböző érintett ágazatok közötti kapcsolatot, és lehetővé tehetik közöttük a hasznos együttműködést.

29. elismeri az akvakultúrában és az algatermesztésben, valamint a passzív halászatban rejlő lehetőségeket a tengeri szélparkok területén; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy több kutatásra van szükség ökológiai hatásuk és gazdasági potenciáljuk felméréséhez;

30. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy függetlenül a halászati tevékenységeket érintő tilalmaktól és korlátozásoktól, a halászok a halászeszközök véletlen károsodásának, elakadásának és elvesztésének kockázata miatt hajlamosak elkerülni a halászatot a tengeri szélparkok területén, még akkor is, ha az egyébként megengedett, és hogy ebből következően a lehetséges felelősségviseléstől való félelem olyan aggály, ami akadályozza az egymás mellett létezést;

31. hangsúlyozza, hogy a legkülső régiók és a szigetek energiaszerkezetei nagymértékben függenek a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától, habár helyi sajátosságaik elősegítenék a megújuló energiaforrások használatának fejlesztését; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet és külön támogatást a tengeri megújuló energia fejlesztésére ezeken a területeken a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség minimalizálása érdekében;

32. tudomásul veszi a tengeri szélenergiával kapcsolatos úszó eszközökben rejlő lehetőségeket, ezek ugyanis a partvonaltól távolabb fekvő, mély vizeken helyezhetők el, ahol kisebb a vizuális hatás, és kevesebb a potenciális térbeli átfedés a halászati területekkel;

33. hangsúlyozza, hogy a tengeri szélerőművek leszerelése a tenger alatti infrastruktúra fennmaradó része révén nem okozhat tartós környezeti hatásokat, és nem jelenthet biztonsági kockázatot a halászhajók számára; rámutat továbbá arra, hogy a környezetre gyakorolt hatások csökkentése érdekében tovább kell fejleszteni az újrafeldolgozási módszereket; alapvetően fontosnak tartja annak biztosítását, hogy tengeri szélparkokat csak akkor építsenek, ha a tengeri szélerőművek életciklus-folyamatait integrált módon közelítik meg, ami azt jelenti, hogy kezdettől fogva egyértelműnek kell lennie, hogy a tengeri szélerőműveket hogyan lehet fenntartható módon megtervezni, megépíteni, használni, leszerelni és újrafeldolgozni; hangsúlyozza továbbá, hogy a jövőbeli alternatív felhasználásra, illetve a szerkezetek eltávolítására vonatkozó leszerelési stratégiákat kezdettől fogva be kell építeni a kialakítási és telepítési tervekbe, a hosszú távú fenntartható hatást pedig figyelembe kell venni a körforgásos gazdaság elveinek való megfelelés érdekében;

34. sürgeti egy olyan nemzetközi szabvány létrehozását, amely meghatározza a turbinák leszerelésének módját, átfogó áttekintést nyújt a leszerelésre vonatkozó szabályokról és előírásokról, ugyanakkor megfelel a körforgásos gazdaság elveinek;

2021. július 7., szerda

35. hangsúlyozza, hogy pénzügyi intézkedésekre van szükség az olyan elhagyott tengeri infrastruktúrákból eredő hosszú távú kockázatok fedezésére, amelyeket el kellene távolítani ahhoz, hogy a halászat biztonságosan folytatható lehessen;

36. hangsúlyozza, hogy minden, a helyszínen hagyott tengerfenék alatti infrastruktúrát megfelelő ellenőrzésnek kell alávetni;

37. kiemeli, hogy a közelmúltban készült empirikus vizsgálatok közül hiányoznak a megújuló tengeri energiaforrások halászatra gyakorolt gazdasági, társadalmi-gazdasági és társadalmi-kulturális hatásainak értékelései; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy a környezeti hatások tanulmányozásán túl végezzen kutatást annak érdekében, hogy felmérje a tengeri megújuló energiaforrásokba irányuló beruházások halászatra lehetségesen gyakorolt gazdasági és társadalmi hatásait, valamint meghatározza a negatív hatások leküzdésének megfelelő módjait;

38. hangsúlyozza, hogy szabványosított nyomonkövetési programokra és a halászati erőkifejtésre vonatkozó adatok harmonizálására van szükség ahhoz, hogy lehetővé váljon a tengeri megújuló energia bővítésének kumulatív ökológiai, társadalmi-gazdasági és környezeti hatásvizsgálata, valamint hogy javítani kell az adatok kompatibilitását és összehasonlíthatóságát;

39. javasolja, hogy a kutatási eredmények és adatok gyűjtésének és cseréjének megkönnyítése érdekében a tagállamok fokozzák az együttműködést, valamint a bevált gyakorlatok megosztását a tengeri szélparkok kutatásának területén; emlékeztet rá, hogy a tengeri szélenergia az egyik legfejlettebb technológia, de más megújulóenergia-rendszerek ígéretesek és bizonyos esetekben megfelelőbbek lehetnek olyan területeken, ahol halászati tevékenységekre kerül sor, és így kevesebb káros hatást gyakorolhatnak a gazdaságra, a társadalomra és a környezetre; kiemeli e tekintetben a kutatásba és fejlesztésbe történő beruházások fellendítésének fontosságát;

40. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák a határokon átnyúló együttműködést a tengeri területrendezés terén, többek között az Egyesült Királysággal, amely a legnagyobb tengeriszélenergia-termelő Európában, annak érdekében, hogy megoldásokat találjanak a közös problémákra, integrálják a villamosenergia-hálózatokat, és megismerjék a bevált gyakorlatokat;

41. megállapítja, hogy a tengeri területrendezésnek kulcsszerepet kell játszania olyan módon, hogy minden egyes tengeri területet saját jellemzői alapján kezel, és ezen belül nagyobb hangsúlyt kell fektetni a helymegosztási lehetőségek és a tengeri szélparkok többféle használata megvalósításának értékelésére, ami rendkívül fontos ahhoz, hogy mind a fenntartható halászat és akvakultúra, mind a tengeri energiaágazat számára előnyös helyzet alakuljon ki, a halászokat pedig ténylegesen be kell vonni a döntéshozatali folyamatba (szemben a „konzultációra” és a „megfigyelőkre” alapuló, túlságosan homályos elképzelésekkel), a vállalt kötelezettségek teljesítésébe és a használatból adódó konfliktusok előzetes megoldásába;

42. felhívja a tagállamokat mint a tengeri területrendezésben illetékes hatóságokat, hogy folyamatos munkájukban és a nemzeti tengeri területrendezési terveik felülvizsgálatában vegyék figyelembe, hogy a tengeri szélerőművek halászatra gyakorolt negatív hatásait el kell kerülni, ezért azokat a halászterületektől távol kell elhelyezni;

43. támogatja az ökoszisztéma-alapú megközelítés alkalmazását a tengeri területrendezésben azzal a szándékkal, hogy rendszeralapú keretet biztosítson a tengeri ökoszisztémák megismeréséhez és kezeléséhez, valamint azok társadalmi-gazdasági tevékenységekkel való kölcsönhatásához;

44. kiemeli a közösségi energiatermelési rendszerek fontosságát, ezek ugyanis lehetővé teszik a tengerparti közösségek és szövetkezetek, köztük a halászok számára, hogy saját villamos energiát termeljenek, és nyereségüket visszaforgassák a közösségbe;

45. hangsúlyozza, hogy a tengeri szélparkokat csak akkor szabad megépíteni, ha garantáltan kizárhatók negatív környezeti és ökológiai, valamint a halászokra és akvakultúra-termelőkre gyakorolt negatív gazdasági, társadalmi-gazdasági és társadalmi-kulturális hatások, a kék gazdaság és az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban;

46. sürgeti a tagállamokat, hogy az energiaszerkezetük meghatározásakor vegyék figyelembe a tengeri megújuló energia tengeri ökoszisztémára és halászatra gyakorolt hatását;

47. sürgeti a tagállamokat, hogy folytassák a megújuló energia egyéb formáinak fejlesztésével és használatával kapcsolatos munkát is;

48. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen hatásvizsgálatot az új tengeri szélparkok olyan területeken történő megépítésének várható gazdasági, társadalmi és környezeti hatásairól, ahol ezek a létesítmények valószínűleg konfliktusba kerülnek a halászati ágazattal és a tengeri élővilág fenntarthatóságával;

49. hangsúlyozza, hogy a part menti környezetben és gazdaságban tevékenykedő ágazatokon átívelő együttműködés a méltányos átállásnak is hajtóereje lesz; kéri az Európai Bizottságot, hogy értékelje az olyan kezdeményezéseket, amelyek aktiválják a tengeri helyi gazdaságokat és gazdasági tevékenységeket, és szinergiákat alakítanak ki az ágazatok között, amelyek az időtálló gazdasági helyreállítás alapját képezhetik;

50. hangsúlyozza, hogy már vannak példák a halászati és a tengeri szélenergia-ágazat egymás mellett létezésére, és e tapasztalatot fel kell használni a tengeri infrastruktúra teljes életciklusára vonatkozó legjobb elérhető gyakorlatok megtalálására és megosztására;

51. hangsúlyozza, hogy az érdekelt feleknek jogukban áll részt venni a tengeri területrendezésben, és arról véleményt nyilvánítani;

52. hangsúlyozza, hogy az érdekelt felekkel, különösen a halászokkal, az akvakultúra-termelőkkel és a part menti közösségekkel folytatott korai, méltányos, tényleges és folyamatos konzultáció és bevonásuk, az átlátható iránymutatások kidolgozása és kompenzáció fizetése csökkentheti a konfliktusok lehetőségét, és egyenlő versenyfeltételeket teremthet a halászat és a megújuló tengeri energiaforrások között;

53. felszólítja az Uniót, hogy a zöld megállapodás céljaival összhangban mozdítsa elő és támogassa a tengeri szélparkokat külső fellépései során, különösen olyan harmadik országok esetében, ahol az energiához való hozzáférés egyenlőtlen és korlátozott;

54. hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 191. cikkének (2) bekezdésével összhangban az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni, ha a döntéseket úgy kell meghozni, hogy a szükséges ismeretek vagy információk még nem állnak rendelkezésre;

55. megjegyzi, hogy további uniós szintű intézkedésekre, többek között jogszabályokra lehet szükség, mivel a bizonyítékok alapján arra lehet következtetni, hogy a tagállamok tengeri területrendezése nem garantálja a halászok és más érdekelt felek egyenlő bevonását, adott esetben pedig a halászoknak nyújtandó ellentételezést;

56. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a tengeri területrendezési tervek garantálják a halászok egyenlő bevonását és tevékenységeik fenntartható folytatását, valamint tisztességesen tükrözzék a halászok, a kagylószedők és az akvakultúrával foglalkozók jogos érdekeit;

57. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.